

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології і туризму

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Україна і Східний світ: історико-культурний контекст

спеціальність 035 Філологія

рівень вищої освіти бакалавр

2022

Розробник :

Гедін М.С., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри психології і туризму

Метою дисципліни є вивчення соціально-політичних і культурних зв'язків українського народу з кочовими народами степової смуги і більш віддаленими країнами Східного світу – Туреччиною, Персією, Японією, Китаєм.

Предметом вивчення вузівського курсу «Україна і Східний світ: історико-культурний контекст» є процес зародження і розвитку міжнародних відносин України зі Східним світом в культурній, політичній і духовній сферах з найдавніших часів до сьогодення.

Завданням вивчення дисципліни «Україна і Східний світ: історико-культурний контекст» є ознайомлення здобувачів із соціально-політичними, культурними зв'язками українського народу зі Східним світом, а також формування таких загальних та фахових компетентностей:

Курс «Україна і Східний світ: історико-культурний контекст» для здобувачів вищої освіти складається з одного змістового модуля : *Україна і Східний світ від найдавніших часів до початку XXI ст.* У ньому висвітлюються соціально-політичні, культурні зв'язки українського народу зі Сходом.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) - 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 30 год. самостійна робота – 60 год.

Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п / п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма здобуття освіти			
		Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські / практичні заняття	самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. Україна і Східний світ від найдавніших часів до початку XXI ст.</i>					
1.	Тема 1. Русь-Україна в добу раннього середньовіччя і східний світ.	12	4	–	8
2.	Тема 2. Східний Світ і Русь-Україна в період розвинутого феод. суспільства.	10	2	–	8
3.	Тема 3. Україна та ісламський схід від найдавніших часів до пер. пол. XVII ст.	12	4	–	8
4.	Тема 4. Розвиток стосунків України та країн ісламського Сходу в другій пол. XVII – XVIII ст.	12	4	–	8
5.	Тема 5. Українсько-турецькі відносини в новітню добу.	12	4	–	8
6.	Тема 6. Розвиток українсько-японських відносин від найдавніших часів до сучасності.	12	4	–	8
7.	Тема 7. Розвиток українсько-китайських відносин від найдавніших часів до сучасності.	10	4	–	6
8.	Тема 8. Українська культура на межі між Сходом і Заходом	10	4	–	6
	Разом годин за модулем 1	90	30	–	60
	Усього годин	90	30	–	60

**Перелік тем і зміст лекційних занять
з дисципліни
«Україна і Східний світ: історико-культурний контекст»**

Тема 1. Русь-Україна в добу раннього середньовіччя і східний світ (4 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з основним змістом зв'язків Старокиївської держави зі східним світом.

Провідна ідея: розкрити значення східної політики давньої Русі-України.

Основна проблема: простежити становлення міждержавних та інших стосунків Русі-України з країнами Сходу.

Основні питання: Східні джерела про східних слов'ян і Русь-Україну VI-XI ст.; Старокиївська держава та її східні сусіди. Східний вектор зовнішньої політики київських князів; Економічні і політичні контакти України-Русі з Хазарією.

Тема 2. Східний Світ і Русь-Україна в період розвинутого феод. суспільства (2 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з характером стосунків України з кочовими племенами південного сходу і наслідками татаро-монгольської навали.

Провідна ідея: негативна роль кочовиків, Золотої Орди у культурному і політичному розвитку України.

Основна проблема: розвиток контактів України зі Сходом в добу розвинутого феодалізму.

Основні питання: Татаро-монгольська навала: її етнополітичні та етнокультурні наслідки. Утворення Кримського ханства. Перші турецько-татарські напади на Україну.

Тема 3. Україна та ісламський схід від найдавніших часів до пер. пол. XVII ст (4 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з розвитком стосунків України з країнами Сходу від найдавніших часів до пер. пол. XVII ст.

Провідна ідея: Україна активний учасник політичного процесу великих держав Близького і Середнього Сходу.

Основна проблема: посилення контактів з країнами Сходу.

Основні питання: Козацько-кримсько-турецькі взаємини у XVI – першій пол. XVII ст. Шах Аббас Великий і запорозьке козацтво. Туреччина і Хмельниччина.

Тема 4. Розвиток стосунків України та країн ісламського Сходу в другій пол. XVII – XVIII ст. (4 год.).

Мета вивчення: ознайомлення з тенденціями розвитку взаємин України зі Східним світом у Новітню добу.

Провідна ідея: вплив країн східного світу на український національно-визвольний рух Новітньої доби.

Основна проблема: контакти з країнами Сходу – фактор новітнього історичного процесу в Україні.

Основні питання: Доба “Руїни” і татарсько-турецький фактор. Українська політична еміграція в Туреччині на початку XVIII ст. Зруйнування Запорозької Січі і нова хвиля української еміграції в Туреччину. Задунайська Січ під протекторатом Туреччини.

Тема 5. Українсько-турецькі відносини в новітню добу (4 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з розвитком українсько-турецьких взаємин від доби УНР і до сучасності.

Провідна ідея: прослідкувати дипломатичні зв'язки України і Туреччини у XX ст.

Основна проблема: Дослідити Українсько-турецькі відносини на сучасному етапі.

Основні питання: Українсько-східні контакти за доби УНР (1917-1920); Українсько-турецькі відносини (1920-1991). Дипломатичні зв'язки незалежної України з Туреччиною (1991-досучасності).

Тема 6. Розвиток українсько-японських відносин від найдавніших часів до сучасності (4 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з історією дипломатичних стосунків України та Японії.

Провідна ідея: розкрити роль Японії у формуванні дипломатичних відносин України з країнами Далекого Сходу.

Основна проблема: відкритість України для різних аспектів культурних відносин і дипломатичних стосунків з Японією.

Основні питання: Українсько-японські контакти (від найдавніших часів до прийняття незалежності). Незалежна Україна в сферах інтересів офіційного Токіо. Японознавство в Україні. Початковий етап розвитку японознавства в Україні. Київ – як центр японознавства. Роль японської сторони у розвитку японознавства в Україні. Літературні зв'язки України та Японії. Т.Г.Шевченко в Японії.

Тема 7. Розвиток українсько-китайських відносин від найдавніших часів до сучасності (4 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з історією дипломатичних стосунків України

та Китаю.

Провідна ідея: розкрити роль Китаю у формуванні і розвитку відносин України з країнами Далекого Сходу.

Основна проблема: відкритість України для різних аспектів культурних відносин і дипломатичних стосунків з Китаєм.

Основні питання: Українсько-китайські контакти (від найдавніших часів до ХХ ст..) Розвиток українсько-китайських відносин у ХХ ст. Сучасний стан дипломатії України та Китаю.

Тема 8. Українська культура на межі між Сходом і Заходом (4 год.)

Мета вивчення: ознайомлення з поширенням східних елементів в українській культурі.

Провідна ідея: розкрити роль Сходу у формуванні і розвитку української культури.

Основна проблема: відкритість України для акцептації східних елементів культури.

Основні питання: Великий кордон і проблема контактів Сходу і Заходу в українському культурному ареалі. Проникнення східних елементів в культуру християнської Руси-України. Східні впливи в українській культурі у Нову і Новітню добу. Проблема Великого кордону в етноконфесійному та етнолінгвістичному аспектах. Взаємовпливи культур Сходу і Заходу у Старокиївській державі (VI-XIII ст.). Україна і східні впливи в її культурі у Нову і Новітню добу.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік. Передбачений вид навчальних занять – лише лекційні	1. Модульна контрольна робота (МКР)	100 (якщо передбачений підсумковий контроль – залік)

Підсумковий контроль

Залік

Дисципліни, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, оцінюються таким чином. Вивчення кожної зазначеної дисципліни завершується виконанням здобувачами модульної

контрольної роботи, під час якої перевіряється засвоєння здобувачами **всього** програмного матеріалу курсу, винесеного як на аудиторну, так і на самостійну роботу. Модульна контрольна робота (МКР) оцінюється у 100-бальній шкалі. Для цього кожне питання МКР оцінюється у 4-бальній шкалі (“відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”)), потім встановлюється середнє арифметичне з цих оцінок з округленням до десятої частки. Середньоарифметичне значення помножується на **20**. Результат є семестровим рейтинговим балом у 100-бальній шкалі, якому відповідає оцінка за шкалою ЄКТС:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX.	

За рішенням кафедри кожне з питань модульної контрольної роботи з дисциплін, з яких передбачено лише лекційні заняття і підсумковий контроль у формі заліку, може оцінюватися у багатобальній системі (**максимум 100 балів за всю модульну контрольну роботу**).

Здобувачі, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку “**зараховано**” і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Здобувачі, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка “**зараховано**” в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо здобувач під час заліку отримав оцінку “**не зараховано**”, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка “**не зараховано**” в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його підсумковий рейтинговий бал за дисципліну.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають залік в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Microsoft Office Teams в реальному часі відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії, складеного деканатом факультету. Обов’язковою умовою складання заліку є підключення з відеозв’язком (з персонального комп’ютера, телефону або іншого пристрою). Під час приєднання здобувача вищої освіти до онлайн конференції він / вона для ідентифікації обов’язково має показати свій студентський квиток, залікову книжку або інший документ, що посвідчує особу.

Процес проведення заліку передбачає співбесіду викладача з кожним здобувачем за питаннями підсумкового контролю (додаються). Надання часу для підготовки до відповіді не передбачається.

Під час складання заліку має здійснюватися відеозаписвідповідей здобувачів (з обов’язковим інформуванням про це здобувачів передпочатком

заліку) з подальшим збереженням цих записів. Здобувачі мають дотримуватися усіх вимог академічної доброчесності. У разі їх порушення викладач припиняє процедуру прийняття заліку у здобувача та виставляє 0 балів.

Критерії оцінювання заліку:

№ з/п	Критерії оцінювання	Шкала оцінювання	
		«зараховано»	«не зараховано»
1.	Відповідність змісту	Відповідь здобувача повністю відповідає змісту питання. Основні проблеми розкриті чітко та в повній мірі.	Відповідь здобувача лише частково відповідає / не відповідає змісту питання. Основні проблеми визначено нечітко / не визначено.
2.	Повнота і ґрунтовність викладу	Основні питання розкриті повністю і ґрунтовно.	Основні питання розкриті лише частково і без належної глибини / зовсім не розкриті.
3.	Термінологічна коректність	Здобувач вільно й коректно користується понятійно-категоріальним апаратом дисципліни.	Здобувач майже не користується термінологією.

Оцінка «зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача в повній мірі відповідає всім зазначеним критеріям.

Оцінка «не зараховано» виставляється за умови, якщо відповідь здобувача не відповідає хоча б одному із зазначених критеріїв.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового бала здобувача за дисципліну у такий спосіб:

90 – 100 балів	–	A	} зараховано
82 – 89 балів	–	B	
75 – 81 бал	–	C	
66 – 74 бали	–	D	
60 – 65 балів	–	E	
59 балів і нижче	–	FX	– не зараховано.

Умови допуску до семестрового заліку

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до заліку з дисципліни «Україна і Східний світ: історико-культурний контекст» враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з дисципліни «Україна і Східний світ: історико-культурний контекст». Здобувач вважається **допущеним до семестрового заліку**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

Вимоги до виконання позааудиторної самостійної роботи

Позааудиторна самостійна робота передбачає такі види :

а) написання рефератів

Одним з найпоширеніших видів індивідуальних завдань для студентів є написання реферату (від лат. *refere* – доповідати) – письмової роботи науково-дослідницького характеру, в якій досить стисло, оглядово викладається сутність певного наукового питання (за іншим визначенням, реферат – це письмовий аналіз теми).

Головним завданням цього виду самостійної роботи є формування у студентів початкових вмінь і навичок наукового дослідження.

Робота над рефератом має бути послідовною, з чітким урахуванням її головних етапів, які передбачають: обрання теми дослідження, складання плану реферату, виявлення джерельно-історіографічної бази обраної проблеми, конспектування літератури і підбір цитат, які необхідно виписувати точно (а іноді й дослівно), із зазначенням сторінок розташування в тексті, власне написання реферативного дослідження.

Як правило, обсяг рукописного реферату – 12-15 стор.; друкованого тексту – 12-15 стор. (14 кегель, через один інтервал, Times New Roman); Береги – 2 см згори і на долі, 2,5 – ліворуч, 1,5 – праворуч. Посторінкові посилання 12 кеглем (із зазначенням автора, його ініціалів, назви праці, місця і року її видання, сторінки).

б) доповідь у формі мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація урізноманітнює навчальний процес, підвищує продуктивність навчальної роботи, дає можливість урахувати особливості конкретної аудиторії та кожного окремого слухача.

Загальні вимоги до мультимедійної презентації:

У презентації має бути не менше 10 слайдів. Перший слайд – це титульний, на якому слід представити: назву презентації, прізвище та ініціали доповідача. На наступних слайдах розміщується зміст презентації.

Під час представлення інформації в мультимедійній презентації кожен слайд має відображати одну думку. Текст має складатися з коротких слів та простих речень, слід використовувати короткі слова та речення. Рядок має містити 6-8 слів. Зводять до мінімуму кількість прийменників, прикметників, прислівників.

Заголовки слайдів мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду. Усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі. Краще обирати горизонтальне розміщення інформації. Не варто перевантажувати слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень). Найбільша ефективність досягається тоді, коли ключові пункти відтворюються по одному на кожному окремому слайді. Слайди мають містити узагальнюючу інформацію з обраної студентом тематики. Можна використати різні підходи – текст, малюнки, блоки зі стрілками, таблиці тощо. Якщо на слайді розміщено зображення, то надпис розміщується під ним. Рекомендовано виділяти головне у тексті іншим кольором (бажано в єдиному стилі). Оптимальний розмір шрифту – 16. Розмір для заголовків та титулів – 22 або 24.

Список літератури формується у наступному порядку: 1. спочатку вказуються прізвища (в алфавітному порядку) та ініціали або назва збірки чи підручника. 2. вказується назва джерела (без лапок). 3. вказується місце видання. 4. через двокрапку вказується видавництво (без лапок). 5. після коми ставиться рік видання.

Наприклад : Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

в) творче завдання у формі есе.

Есе – самостійна творча робота з обраної студентами тематики. Мета есе полягає в розвитку навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Есе дозволяє авторові навчитися чітко й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні категорії аналізу, виділяти причиново-наслідкові зв'язки, аргументувати висновки; володіти науковим стилем мовлення.

Загальні вимоги до есе:

Есе має містити чіткий виклад суті поставленої проблеми, включати самостійно проведений аналіз цієї проблеми, а також висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. **Обсяг есе – 2-3 сторінки формату А 4** друкованого або рукописного тексту.

Рекомендована структура есе:

Титульний аркуш

Вступ: місія студента щодо розгляду теми есе, обтрунтування вибору цієї теми.

Під час визначення мети та завдань роботи важливо правильно сформулювати питання, на які ви збираєтеся знайти відповідь у ході свого дослідження. При роботі над вступом можуть допомогти відповіді на такі питання: «Чи потрібно давати визначення термінам, що використані в темі

есе?», «Чому тема, яку я розкриваю, є актуальною на сьогоднішній день?», «Які поняття будуть залучені в мої міркування?» тощо.

Основна частина: теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання.

Ця частина припускає розвиток аргументації й аналізу, а також обґрунтування їх, виходячи з наявних даних, інших аргументів і позицій щодо питання. У цьому полягає основний зміст есе й це являє собою головні труднощі. Тому важливе значення мають підзаголовки, на основі яких здійснюється структурування аргументації; саме тут необхідно обґрунтувати (логічно, використовуючи міркування) пропоновану тезу.

Висновок: узагальнення й аргументовані висновки до теми.

Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині. Висновок може містити такий дуже важливий, що доповнює есе, елемент як рекомендація на застосування дослідження, на розвиток взаємозв'язків з іншими проблемами.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне нерозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Зразок модульної контрольної роботи

Варіант № 8

1. Основні напрями зовнішньої політики Русі з кочовими народами Східного світу (Рівень А).

Максимальна кількість балів – 20.

2. Україна і Східний світ в зовнішньополітичних зв'язках XVII ст. (Рівень В).

Максимальна кількість балів – 30.

3. Порівняйте основні напрями сучасної зовнішньої політики України з Китаєм та Японією на сучасному етапі (Рівень С).

Максимальна кількість балів – 50.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – **20.**

16-20 балів – виставляються за бездоганну відповідь.

11-15 балів – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

6-10 балів – виставляються за неповну відповідь, в якій багато неточностей.

1-5 балів – виставляються за схематичну відповідь, в якій багато фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – **30.**

25-30 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

18-24 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

12-17 балів – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми.

6-11 балів – виставляються за умови неповного, поверхового розкриття змісту проблеми.

1-5 балів – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 50.

45-50 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

39-44 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь.

33-38 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя.

24-32 бали – виставляються за умови, що відповідь правильна, але містить незначні недоліки, рівень самостійності в судженнях недостатній.

16-23 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична; рівень самостійності в судженнях недостатній.

8-15 балів – виставляються за умови, якщо у відповіді є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-7 балів – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 100 балів.

Орієнтовні питання до модульної контрольної роботи і заліку з дисципліни «Україна і Східний світ: історико-культурний контекст»

1. Східні джерела про східних слов'ян і Русь-Україну VI-XI ст.
2. Арабські автори про формування давньоукраїнської державності.
3. Мусульманські джерела про поширення християнства в IX-X ст.
4. Печеніги і Русь (перші контакти і до 964 р.)
5. Печеніги і Русь (964 - 972 рр.)
6. Печеніги і Русь (980 – 1036 рр.)
7. Торки і Русь.

8. Половці і Русь.
9. Економічні і політичні зв'язки Русі з Хазарією.
10. Військово-політичні контакти Старокиївської держави з країнами і народами східного світу у VI-IX ст.
11. Боротьба давньої Русі-України з печенігами та половцями. Їх культурні взаємовпливи.
12. Україна-Русь і східний світ у X-XIII ст.
13. Татаро-монгольська навала на землі Русі.
14. Основні підходи щодо визначення суті монголо-татарської навали на землі Русі
15. Суть золотоординського панування на землях Русі (економічна, політична та військова сфера)
16. Етнополітичні та етнокультурні наслідки татаро-монгольської навали на землі Русі
17. Особливості встановлення золотоординського панування на землях Русі.
18. Передумови утворення Кримського ханства.
19. Політика татарського населення щодо інших народів.
20. Політичний устрій Кримського ханства.
21. Утворення кримського ханства.
22. Політика Хаджі Девлет Гірея. (1441 – 1466 рр.)
23. Приєднання Кримського ханства до Туреччини.
24. Приєднання Кримського ханства до Росії.
25. Перші турецько-татарські напади на Україну в кінці XV – поч. XVI ст.
26. Турецько-татарський фактор у початковій стадії впливу на історичний процес в Україні.
27. Україна та ісламський схід у XVI-XVIII ст. Загальна характеристика проблеми.
28. Туркофільство в Європі і український контекст.
29. Шах Аббас Великий і українське козацтво.
30. Козацько-кримсько-турецькі взаємини у XVI – першій половині XVII ст.
31. Туреччина і українська козацька держава у XVII-XVIII ст.
32. “Турецький фактор” в історичній долі України. Загальна характеристика проблеми.
33. Українське козацтво учасник боротьби з країнами ісламського світу.
34. Туреччина і Хмельниччина.
35. Доба “Руїни” і татарсько-турецький фактор.
36. Запорозжці на службі у персидського шаха Аббаса II.
37. Доба “Руїни” і татарсько-турецький фактор.
38. Українська політична еміграція в Туреччині на початку XVIII ст.
39. Зруйнування Запорозької Січі.
40. Нова хвиля української еміграції в Туреччину.
41. Задунайська Січ під протекторатом Туреччини.
42. Франція, Туреччина і Україна в наполеонівську добу.
43. Україна в контексті російсько-турецького протистояння у XIX ст.
44. Українсько-східні контакти за доби УНР (1917-1920);

- 45.Українсько-турецькі відносини (1920-1991);
- 46.Україна в контексті російсько-турецького протистояння у ХІХ ст.
- 47.Дипломатичні зв'язки незалежної України з Туреччиною(1991-досучасності)
- 48.Українсько-японські контакти (від найдавніших часів до прийняття незалежності) ;
- 49.Незалежна Україна в сферах інтересів офіційного Токіо;
- 50.Японознавство в Україні. Загальна характеристика.
- 51.Початковий етап розвитку японознавства в Україні.
52. Київ – як центр японознавства;
- 53.Роль японської сторони у розвитку японознавства в Україні.
54. Літературні зв'язки України та Японії.
- 55.Т.Г.Шевченко в Японії.
56. Перші українсько-китайські контакти.
- 57.Українсько-китайські контакти (від найдавніших часів до ХХ ст..)
- 58.Розвиток українсько-китайських відносин у ХХ ст.
- 59.Сучасний стан дипломатії України та Китаю.
60. Великий кордон і проблема контактів Сходу і Заходу в українському культурному ареалі.
- 61.Проникнення східних елементів в культуру християнської Руси-України;
62. Східні впливи в українській культурі у Нову і Новітню добу.

Рекомендовані джерела

Базова

1. Дашкевич Я Я. Україна і Схід. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка 2016. 960 с.
2. Кононенко К.А. Далекосхідний вектор як важливий елемент зовнішньої політики України : аналіт. Доповідь. Київ : НІСД, 2017. 48 с.
3. Кримський А. Твори в п'яти томах. Т.IV. Сходознавство. Київ: Наукова думка, 1974. 638 с.
4. Терещенко Ю.І., Гедін М.С. Україна і Східний світ: історико-культурний контекст: Навчально-методичні матеріали. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2016. 35 с.
5. Україна і Схід: панорама культурно-спільнотних взаємин. Вип. 1 Київ, 2001. 250 с.
6. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 464 с.

Додаткова

1. Алексєєва В. Стан співробітництва України з Японією. [Електронний ресурс] / В. Алексєєва. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_EN_2008/Economics/31208.doc.htm
2. Гедін М.С. Українсько–китайські історичні зв'язки. *Гілея: науковий вісник*. 2013. № 78. С. 96-99
3. Гедін М.С. Формування позиції України щодо проблеми об'єднання Кореї. *Актуальні проблеми сучасного корєєзнавства у контексті глобального світового розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 18 жовтня 2019 р. Київ, 2019. С. 23-26.
4. Кулінич М. Україна і Японія: глобальне партнерство і ефективна двостороння взаємодія. *Зовнішні справи*. 2011. № 1. С. 54–58.
5. Мармазов В.Є. 20-річчя відносин між Україною та Республікою Корея: підсумки і перспективи співпраці в рамках євро-тихоокеанської інтеграції. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2012. Вип. 19. С. 40–45.
6. Марущак Д.Ю. Напрями оптимізації взаємного співробітництва країн АСЕАН та України в умовах трансформації світової економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 9-1. С. 31–34.
7. Трофимчук А. П. Аналіз динаміки зовнішньоторговельного співробітництва між Україною та країнами Східної Азії. *Економічний простір: Збірник наукових праць Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*. 2015. № 98. С. 44-53.
8. Олійник О.М. Україна - Китай - 25 років співробітництва: результати та перспективи. «Один пояс, один шлях»: монографія. Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2018. 392 с.

Інформаційні ресурси:

Сайти бібліотек	Режим доступу
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Електронна бібліотека «Україніка»	http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	https://dnpb.gov.ua/ua/
Національна бібліотека України імені Ярослава	https://nlu.org.ua/

Мудрого	
Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка	https://korolenko.kharkov.com/
Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника	http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/
Державна науково-технічна бібліотека України	https://dntb.gov.ua/ru/
Одеська національна наукова бібліотека України	http://odnb.odessa.ua/
Українського інституту науково-технічної і економічної інформації	http://www.uitei.kiev.ua/
Освітні ресурси Інтернету	https://sites.google.com/site/osvitnires/osvita/osvitni-portali

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.